31/10/2021

Κυριακή Ε’ Λουκά

/ Επικαιρότητα

Την εικόνα δύο ανθρώπων διαμετρικά αντίθετων μας παρουσιάζει σήμερα ο Χριστός, μέσα από την παραβολή του ευαγγελίου του Λουκά: ενός πλουσίου, ο οποίος ζούσε στην πολυτέλεια και την καθημερινή απόλαυση, και του φτωχού Λαζάρου, που προσπαθούσε να ξεγελάσει την πείνα του με τα ψίχουλα που έπεφταν από το τραπέζι του πλουσίου. Αλλά και τα αδέσποτα σκυλιά προσέθεταν στην καθημερινή του δυστυχία, καθώς έρχονταν και του έγλειφαν τις πληγές. Κάποτε πέθανε ο φτωχός και άγγελοι τον μετέφεραν στην αγκαλιά του Αβραάμ. Πέθανε και ο πλούσιος και ετάφη. Και από τον Άδη, όπου βασανιζόταν, σήκωσε το βλέμμα του και είδε τον Αβραάμ και στην αγκαλιά του το Λάζαρο. – Ελέησέ με, του λέει, και στείλε το Λάζαρο να βουτήξει το δάχτυλό του στο νερό και να μου δροσίσει τη γλώσσα, γιατί ταλαιπωρούμαι σε τούτη τη φλόγα. – Θυμήσου, του απαντά ο Αβραάμ, ότι όσο ήσουν στη ζωή απόλαυσες κάθε αγαθό, ενώ ο Λάζαρος κάθε κακό. Τώρα αυτός παρηγορείται, ενώ εσύ ταλαιπωρείσαι. Επιπλέον, υπάρχει μεγάλο χάσμα ανάμεσά μας, που καθιστά αδύνατη τη μετάβαση από τη μια πλευρά στην άλλη. – Τότε, σε παρακαλώ, στείλε τον στο πατρικό μου σπίτι, γιατί έχω πέντε αδέλφια. Να

τους διηγηθεί όσα συμβαίνουν εδώ, ώστε να μην έλθουν και αυτοί σε τούτο τον τόπο της βασάνου. – Έχουν το Μωυσή και τους προφήτες. Ας ακούσουν εκείνους. – Όχι πατέρα Αβραάμ, δεν αρκεί αυτό. Αλλά αν κάποιος από τους νεκρούς πάει σε αυτούς, θα μετανοήσουν. – Αν δεν ακούν το Μωυσή και τους προφήτες, δεν πρόκειται να πεισθούν ακόμα κι αν κάποιος αναστηθεί από τους νεκρούς.

Ποικίλες είναι οι σκέψεις που προκαλούνται από τούτη την παραβολή. Και πρώτη αυτή της αντιθέσεως ανάμεσα στην πρόσκαιρη και την αιώνια απόλαυση και ευτυχία. Ωστόσο, ο λόγος του Χριστού δεν αφορά την επιφανειακή – μανιχαϊστική αντίληψη που θέλει τα υλικά αγαθά να αντιστρατεύονται την σωτηρία της ψυχής. Ο πλούσιος δεν κατακρίθηκε γιατί ήταν πλούσιος, αλλά για την σκληροκαρδία του. Η ενασχόληση με την προσωπική του ευωχία δεν του άφησε ούτε το χρονικό ούτε το πνευματικό περιθώριο ώστε να προσέξει τον φτωχό δίπλα του, πολύ δε περισσότερο να τον βοηθήσει. Αυτή η εγωιστική αυτάρκεια είναι που τον αποξένωσε ουσιαστικά όσο ήταν στη ζωή από την κοινωνία των ανθρώπων, και μετά τον θάνατό του από την κοινωνία των αγίων. Ο φτωχός πάλι δεν αμείβεται στον παράδεισο επειδή ήταν φτωχός και κατατρεγμένος, αλλά επειδή παρά τη δυστυχία του δεν γόγγυσε ούτε κατά του Θεού ούτε κατά του πλουσίου, ούτε ακόμα και ενάντια στα σκυλιά που του έγλειφαν τις πληγές, απομυζώντας του και την ελάχιστη ρανίδα αίματος. Ο φτωχός αμείβεται για την υπομονή του, για την καρτερία του, για την ταπείνωσή του. Η εικόνα επομένως που μας παρουσιάζει η σημερινή παραβολή, του φτωχού στον παράδεισο και του πλουσίου στον Άδη, δεν αποτελεί δικαίωση με την έννοια της δίκης και της τιμωρίας. Πρόκειται ουσιαστικά για το αποτέλεσμα των επιλογών του καθενός, για τους καρπούς των έργων τους. Όπως ήδη αναφέραμε, ο εγωισμός του ενός τον οδηγεί στην αποκοπή από την κοινωνία με τους ανθρώπους και κατά συνέπεια από την κοινωνία με τον Θεό. Έτσι γίνεται θα λέγαμε ο καθένας με τα έργα του κριτής του εαυτού του, εφόσον ο ίδιος τελικά επιλέγει ελεύθερα και καθορίζει τη σχέση του με την κοινωνία, με τον πλησίον, με τον Θεό.

Λέμε ότι η κοινωνία μας έχει γίνει ζούγκλα, και αναζητάμε επισταμένως, αναλισκόμενοι σε συζητήσεις επί συζητήσεων, τα αίτια των διαφόρων κρίσεων και τους υπεύθυνους αυτής της καταστάσεως. Λες και αν βρεθούν οι υπαίτιοι και “τιμωρηθούν”, θα αλλάξει αυτομάτως το σύμπαν. Προσπαθούμε να εστιάσουμε γύρω μας, περνάμε τα πάντα από το μικροσκόπιο, κι όμως αφήνουμε έξω τους εαυτούς μας. Στη σύγχρονη ζούγκλα οι πάντες είναι ένοχοι εκτός από εμάς τους ίδιους. Αν όμως όλοι μας πιστεύουμε ότι δεν ευθυνόμαστε, τότε ή κατοικούν στη γη μόνο άγιοι ή φταίμε όλοι μας. Απέναντι επομένως στα μύρια δεινά που -ορθά- στηλιτεύουμε, οφείλουμε να αντιπαραθέσουμε τη δική μας προσωπική συμβολή για τη διόρθωσή τους. Ο γογγυσμός, η γκρίνια, οι διαμαρτυρίες δεν προσφέρουν ουσιαστικά λύσεις στα κοινωνικά προβλήματα. Εκείνο που χρειάζεται είναι η προσωπική μας συστράτευση και συμβολή στην επίλυση τους, στα μέτρα βέβαια των φυσικών, πνευματικών και υλικών δυνατοτήτων που διαθέτει ο καθένας. Ο πλούσιος της παραβολής ζητάει από τον Αβραάμ να στείλει τον φτωχό Λάζαρο πίσω στη γη, ώστε να μετανοήσουν οι αδελφοί του. Ομολογεί ότι ο Μωυσής και οι προφήτες, δηλαδή ο νόμος του Θεού που περιγράφεται στην Αγία Γραφή, δεν αρκεί για να τους συνετίσει. Ο Χριστός βάζει στο στόμα του Αβραάμ τη φράση ότι εφόσον δεν σέβονται τους προφήτες, δεν πρόκειται να πειστούν ακόμα και αν κανείς αναστηθεί εκ νεκρών. Και εδώ βρίσκεται για ακόμα μία φορά η προφητική αλήθεια των λόγων του Χριστού: λίγο καιρό μετά από αυτή την παραβολή, ακολουθεί η ανάσταση του Λαζάρου και, όντως, πέρα από τον πρόσκαιρο ενθουσιασμό του πλήθους, κανείς δεν μετανοεί και δεν αλλάζει τρόπο ζωής. Αντίθετα, εκείνοι που δεν σέβονταν το νόμο του Θεού έγιναν εχθρικότεροι απέναντι στο Χριστό και τον οδήγησαν στο Σταυρό. Και ακολουθεί μια ακόμα πιο συνταρακτική ανάσταση, αυτή του ίδιου του Χριστού. Και πάλι, οι σκληροκάρδιοι

και απειθείς δεν μετανοούν, αλλά ωφελούνται μόνον όσοι έχουν πίστη στην καρδιά τους.

Συχνά ακούμε ότι χρειάζεται να κάνει κάποιο θαύμα ο Θεός, ώστε να διορθωθεί η κατάσταση της κοινωνίας μας. Να τιμωρήσει τους κακούς, ώστε να φοβηθούν και να διορθωθούν οι υπόλοιποι. Άλλοι πάλι εύχονται και ελπίζουν να αλλάξουν τα πράγματα. Οι επιτήδειοι πουλάνε φρούδες ελπίδες. Και κανείς στην ουσία δεν κινεί το δαχτυλάκι του προς την κατεύθυνση του ευκταίου. Η σημερινή ευκαιρία μας υπενθυμίζει ότι η οποιαδήποτε αλλαγή ξεκινά πρώτα από μέσα μας. Ότι ο φόβος δεν οδηγεί πουθενά, αλλά χρειάζεται πίστη, ελπίδα, αγάπη. Μόνη η ελπίδα, δίχως πίστη και χωρίς αγάπη, αποτελεί ουτοπία, έναν σπασμωδικό και ατελέσφορο τρόπο αντίδρασης για τα προκείμενα ή επερχόμενα δεινά. Η πίστη όμως τροφοδοτεί τον άνθρωπο με την επίγνωση της πραγματικής του εικόνας και του εμπνέει τον σεβασμό προς τον Θεό και προς τον συνάνθρωπο. Η αγάπη πάλι, “έξω βάλλει τον φόβον” και αποτελεί τον συνδετήριο ιστό της κοινωνίας, πάνω στα θεμέλια της ελευθερίας των προσώπων και όχι του περιορισμού των νόμων. Και με τις δύο αυτές, η ελπίδα δεν αποτελεί πλέον ουτοπία, αλλά προοπτική μιας νέας ζωής, αισιόδοξης και φωτεινής.

Πηγή: Ιερά Μητρόπολη Καρπενησίου